

Indholdsfortegnelse:

Indledning:	1
Problemformulering:	1
Metode:	1
Menneskesyn:	2
Mening:	2
Musiksyn:	3
Meningslagene i musikken:	4
Fortællingen:	5
Hvad er fortællingen?	6
Historier som metaforer for mening:	7
Hvordan fortællingen?	8
Fortællingen før musikken:	8
Fortællingen efter musikken:	9
Sammenfatning:	9
Hvordan fortællingen kan indgå som meningstilskrivende element i forhold til meningslagene i undervisningen?	10
Strukturelt:	10
Spændingsmæssigt:	11
Kropsligt:	11
Akustisk:	12
Emotionelt:	12
Delkonklusion:	13
Musikalsk stemthed:	13
Livstemaer:	15
Den narrative pædagogik:	15
Hvordan kan fortællingen indgå som meningstilskrivende element på baggrund af stemthed?... ..	16
Udvælgelse af musik:	17
Når eleverne lytter til musik i undervisningen	17
Artikulationen:	18
Fortællingen: 19	
Sammenfatning/ Delkonklusion:	19
Konklusion/perspektivering:	20
Bilag:	22
Figur 1:	22
Figur 2:	22
Litteraturliste:	23

Indledning:

Jeg var i praktik på 3.årgang af mit lærerstudie. Der gennemførte jeg et undervisningsforløb, hvor jeg gjorde brug af et undervisningsmateriale: ”Og ræven blev så fed” af Karin Flensborg og Ingrid Oberborbeck. Materialet tog udgangspunkt i et eventyr af brødrene Grimm: ”Ulven og de syv gedekid”.

Grunden til, at jeg valgte, at tage udgangspunkt i dette materiale var, at jeg på baggrund af mine egne erfaringer fra folkeskolen, selv havde savnet et længerevarende forløb.

Jeg fandt, at dette materiale opfyldte mine egne krav til en meningsbærende undervisning, forstået på den måde, at jeg mener, at musikundervisningen omfatter et kæmpe indholdsområde, og mange af de aktiviteter der inddrages ikke nødvendigvis bærer betydning for eleverne, med mindre eleverne har personlige motiver, til at interessere sig for dem.

Jeg havde i min planlægning af undervisningen lyst til at inddrage en masse forskellige aktiviteter såsom: sang, bevægelse, dramatik, rim og remser, instrumentalspil, akkompagnement og samtale og fandt at materialet kunne binde de mange aktiviteter sammen.

Eventyret udgjorde en fælles ramme om undervisningen som jeg sammen med eleverne kunne referere alle aktiviteterne til. Det var meningen at eleverne skulle have en forståelse for historien, hvormed de lettere kunne leve sig ind i forløbet og musikken/ aktiviteterne.

Forløbet sluttede af med, at eleverne opførte en lille forestilling for parallelklassen.

Jeg oplevede desuden i samme praktik, en kortime, hvor læreren brugte en fortælling som introduktion for den sangleg, eleverne skulle lære. Det var som om eleverne levede sig ind i fortællingen og de engagerede sig på en måde i sanglegen, som jeg ikke havde set før. Eleverne så en mening i musikken og turde virkelig give mere af sig selv, end jeg nogensinde havde oplevet før. Det var på baggrund af denne praktik, at jeg kom til at interessere mig for hvordan man kan bruge fortællingen i musikundervisningen.

Problemformulering:

Hvordan kan fortællingen indgå i arbejdet med meningstilskrivning musikundervisningen?

Metode:

Jeg vil i min opgave ”Den fortællende musikundervisning”, arbejde med en redegørelse af begrebet ”mening”, hvilket jeg vil gøre på baggrund af Erik Svejgaard. Han forklarer, hvordan vi oplever et fænomen og bearbejder det for til slut at tilskrive det en mening, der er i overensstemmelse med vores egen forståelse af os selv i verden.

Dernæst vil jeg bruge Frede V. Nielsen, der beskriver det musiske objekt som bestående af flere lag, der korresponderer med os som oplevende subjekt.

Dette kalder han ”Musikkens Mangespektrede Meningsunivers”, idet musikken kan give mening på flere planer.

Endvidere gør jeg rede for min opfattelse af, hvad en fortælling er.

Dette gør jeg på baggrund af elementer fra Karin Flensborg og Ingrid Oberborbecks undervisningsforløb ”Dansefantasier”, hvor de integrerer fortælling, musik og dans, idet de mener, at disse tre discipliner støtter og tager fra hinanden.

Jeg vil også inddrage elementer af teori omkring tekstanalyse af Birte Eskelund og elementer af teori om ”fortællingen” fra Storylinemetoden.

Herefter vil jeg beskæftige mig med, hvilken betydning rækkefølgen, hvorpå fortællingen indgår i forhold til musikken, har. For bagefter at undersøge, hvordan ”fortællingen” kan tilskrive musikken mening på baggrund af musikkens meningslag.

I den anden del af opgaven vil jeg på baggrund af Kirsten Finks begreb om stemthed, samt teori om den narrative pædagogik, undersøge hvordan jeg mener, at fortællingen kan indgå som meningstilskrivende element på baggrund af stemthed.

Konklusion/perspektivering:

Jeg har i denne opgave beskrevet, hvordan vi kan tilskrive musikken mening via en foreliggende fortælling/historie. Fortællingen vil ligge til grund for elevernes oplevelse af musikken.

Det er måde til at rette opmærksomheden på de forskellige meningslag i musikken.

Det kan være meningslag, vi som lærere synes, at eleverne skal rettes mod.

Det gør det desuden muligt at arbejde med elevernes udtryk.

Det er en måde at se hvordan eleverne oplever musikken på.

Gennem brugen af fortællingen i det meningstilskrivende arbejde, bliver eleverne mere opmærksomme på musikken. Eleverne gør brug af metaforer, symbolsprog, et hverdagsprog, kulturelt sprog til at opnå større mening i forhold til musikken.

”Skønt ingen af de begreber vi vil trække frem har nogen endelig gyldighed, kan bevidstgørelsen om dem hjælpe os til at lytte på nye måder, hjælpe os til at gestalte mere spontant: Vi søger arbejdsredskaber for tilegnelsesprocessen.”¹

¹ Bastian, s.61

Det er en måde at lade eleverne blive fanget af musikken uden at det bliver ren afslapning, lytningen har et formål.

Fortællingen og musikken udgør som helhed et langt mere omfangsrigt meningsunivers, end hvis de opleves hver for sig.

Vi oplever fortællingen/historien i det verbalt begrebslige sprog. Ovenpå dette lægges det musiske, det non-verbale, som netop kan udtrykke alt det, som sproget ikke kan. Hermed bliver oplevelsen også mere omfattende, hvilket vi f.eks. kender fra film.

*”Formålet med undervisningen i musik er, at eleverne udvikler deres evne til at opleve musik og til at udtrykke sig i og om musik. Undervisningen skal bibringe dem forudsætninger for livslang og aktiv deltagelse i musiklivet og for selvstændigt at kunne forholde sig til samfundets mangeartede musiktilbud.”*²

I et undervisningsperspektiv kunne man føre dette videre til netop at arbejde med filmmusik og den virkning, som f.eks. musikken i reklamer har på de personer, som ser og hører disse.

Evt. i et tværfagligt perspektiv med dansk og billedkunst.

*”Det musikalske udtryk finder nærliggende samarbejdsrelationer i forhold til de øvrige praktisk musiske fag og danskfaget. Det viser sig ved, at udtryksformerne tonesprog, talesprog, skriftsprog, billedsprog og kropssprog gerne uddyber og belyser hinanden eller kompletterer hinanden og skaber nye udtryk, ofte i form af forskellige dramatiske udtryk.”*³

Ved bevidst at inddrage meningstilskrivning gennem fortællingen kan man træne elevernes kompetencer i forhold til det lyttende, forstående/fortolkende og frembringende.

*”Ved at inddrage både det lyttende, det udøvende og det skabende i undervisningen sættes således en musikalsk udvikling i gang i eleverne – en udvikling, der både vil skærpe deres sansemæssige og udtryksmæssige oplevelse af musik og styrke deres håndværksmæssige og intellektuelle greb om den.”*⁴

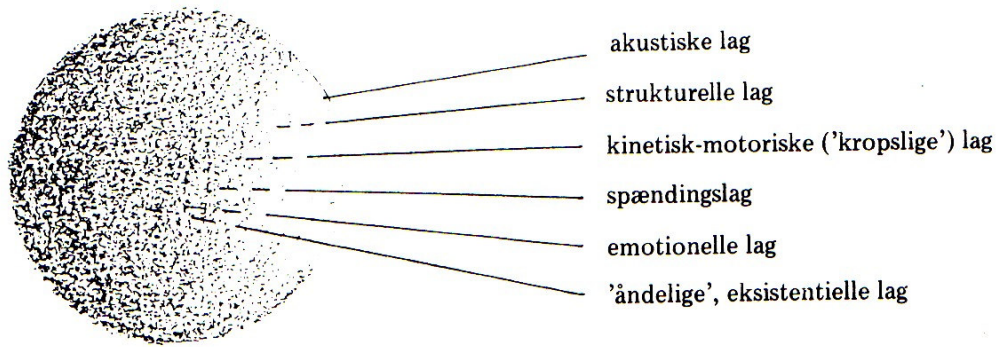
² Fælles Mål – Musik – Formålet for faget, s.11

³ Fælles Mål – Musik – Tværgående emner og problemstillinger, s.76

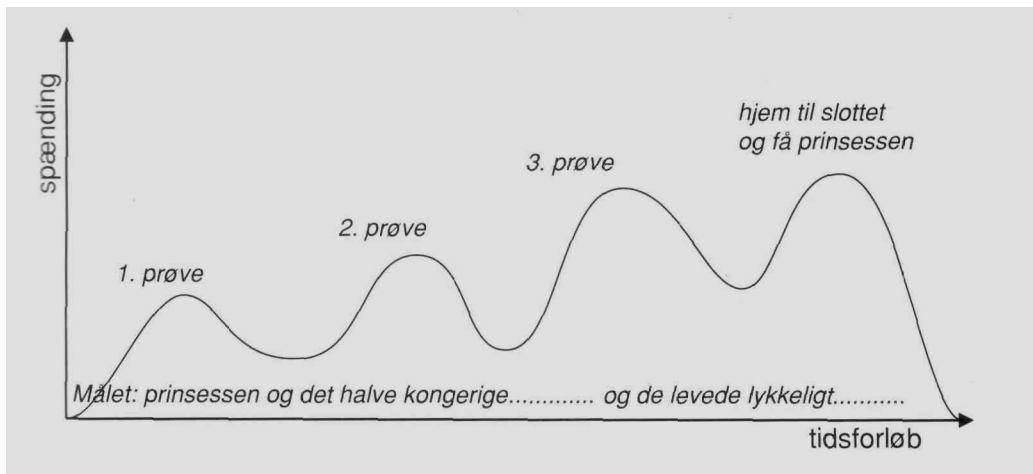
⁴ Fælles Mål – Musik – Om faget musik, s.72

Bilag:

Figur 1:

Figur 2:

Litteraturliste:

Bastian, Peter

”Ind I Musikken – En Bog Om Musik Og Bevidsthed”

Gyldendals Bogklub 1987

Clausen, Birthe Juhl & Jørgen Lauritzen

”Narrativ Pædagogik”

Semi-forlaget 2004

Eskelund, Birte & Emilie Eskelund Larsen

”Tekstanalyse og vurdering – Teori og praksis”

Gyldendalske Boghandel 2004

Falkenberg, Cecilie & Erik Håkonson

”Storylinebogen – En håndbog for undervisere”

Kroghs Forlag 2000

Fink, Kirsten

”Stemthed – En basis for æstetisk læring – Det musiske i et livsfilosofisk lys”

Danmarks Lærerhøjskole 1998

Flensborg, Karin og Ingrid Oberborbeck

”Eventyrdans”

Folkeskolens Musiklærerforening 1992

Fællesmål - Musik

<http://www.faellesmaal.uvm.dk/fag/Musik/print/helefaget.pdf>

Gade, Anders

”Hjerneprocesser”

Frydenlund 1997

Hansen, Mogens

”Bevidstheden og udviklingen af selvet“

fra „Moderne Psykologi“

Billesø & Baltzer 2001

Illeris, Knud

”Læring”

Roskilde Universitetsforlag 2000

Jensen, Kirsten Fink

”Musikalsk Stemthed – Et henrykt nu”

Danmarks Lærerhøjskole København 1997

Mosegaard, Finn W.

”Eventyr – Storylinemetoden 1.-5. klasse – Beskrivelse af et undervisningsforløb”

Mosegaard U.V. 1996

Müller, Grete Kragh-

”Udviklingspsykologiske teorier“

fra „Moderne Psykologi“

Billesø & Baltzer 2001

Nielsen, Frede V.

”Almen Musikdidaktik”

Akademisk Forlag 1998

Svejgaard, Erik

”Mening“

fra „Psykologiske Grundtemaer“

KvaN 2002